

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Škola	Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Hustopeče, Masarykovo nám. 1
Autor	Mgr. Jan Svoboda
Číslo	VY_32_INOVACE_19_PRÁVO_3.01_Vlastnické právo
Název	Občanské právo
Téma hodiny	Vlastnické právo
Předmět	Právo
Ročník/y/	1. ročník
Datum vytvoření	18.1.2013
Anotace	Výkladová prezentace k tématu Vlastnické právo
Očekávaný výstup	Žák je dokáže charakterizovat vlastnictví a spoluvlastnictví a zná podstatu podílového vlastnictví a společného jmění manželů.
Druh učebního materiálu	Prezentace

Občanské právo

Vlastnické právo

Vypracoval: Mgr. Jan Svoboda

Vlastnické právo

Vlastnické právo lze chápat jako:

- oprávnění věc držet
- oprávnění věc užívat a požívat z ní plody a jiné užitky
- oprávnění s věcí nakládat

Vlastník má právo na ochranu proti tomu, kdo do jeho vlastnického práva neoprávněně zasahuje, zejména se může domáhat vydání věci na tom kdo mu ji neprávem zadržuje.

Vlastnické právo lze nabýt:

- Smlouvou - kupní, darovací nebo jinou.
- Děděním - ze zákona, ze závěti.
- Příklepem licitátora v dražbě.
- Rozhodnutím státního orgánu - např. soud rozhodne o SJM po rozvodu.
- Přisvojením. Přisvojení není obecným nabývacím způsobem. Je to možné pouze v případě, že tak stanoví výslovně zákon. Takovým je lesní zákon, který připouští sběr na zemi ležícího suchého kletí a lesních plodů, ovšem jen pro vlastní potřebu.
- Nabytím na základě jiných skutečností

Nabývání na základě jiných skutečností:

- vydržením
- nabytí vlastnického práva k nálezu a k věci opuštěné
- nabytí vlastnického práva k přírůstkům věci
- nabytí vlastnického práva zpracováním cizí věci
- nabytí vlastnického práva k neoprávněné stavbě
- nabytí vlastnického práva ze zákona (převod majetku ze státu na obce)

Omezení vlastnického práva:

Vlastnictví může být ze zákona omezeno a to:

regulací sousedských vztahů - vlastník nemovitosti movitých věcí se musí zdržet všeho čím by nad míru přiměřenou poměrům obtěžoval jiného - nadměrný hluk, pach...

věcnými břemeny – jsou vázána zpravidla k nemovitosti – např. omezení vlastnického práva k nemovitosti ve prospěch určité osoby (babička na dožití)

Zánik vlastnického práva:

- z vůle vlastníka
- nezávisle na vůli vlastníka

Zánik vlastnického práva z vůle vlastníka:

- vlastník může předmět zcizit, tj. převést ho na jiného smlouvou
- může se může práva vzdát – vědomé opuštění věci
- vlastník může věc spotřebovat nebo zničit

Zánik vlastnického práva nezávisle na vůli vlastníka:

- rozhodnutím st. orgánu
- ztrátou věci (nepůsobí zánik práva, zaniká po uplynutí půlroční doby, kdy ji někdo nalezne)
- vydržením
- zánikem věci
- smrtí vlastníka

Spoluvlastnictví

O Spoluvlastnictví hovoříme tehdy, když věc patří více subjektům společně, aniž by byla mezi ně rozdělena.

Rozlišujeme:

- podílové spoluvlastnictví
- společné jmění manželů (dříve bezpodílové spoluvlastnictví)

Podílové spoluvlastnictví

- vzniká mezi dvěma a více subjekty – věc je v podílovém spoluvlastnictví více vlastníků
- výše spoluvlastnického podílu vyjadřuje míru, jakou se spoluvlastníci podílejí na právech a povinnostech vyplývajících ze spoluvlastnictví ke společné věci a má význam při rozhodování o hospodaření s věcí
- velikost podílu se určuje zlomkem nebo procentem
- není-li výše podílu stanovena, platí, že podíly jsou stejné
- převádí-li se spoluvlastnický podíl, mají spoluvlastníci předkupní právo, ledaže jde o převod osobě blízké.

Zánik spoluvlastnictví:

Spoluvlastnictví může být zrušeno:

- dohodou spoluvlastníků
- rozhodnutím soudu

Po zrušení spoluvlastnictví musí následovat jeho vypořádání.

Společné jmění manželů - SJM

SJM může vzniknout jen mezi manželi.

Tvoří jej:

- **majetek** nabytý některým z manželů nebo jimi oběma společně za trvání manželství.
- **závazky**, které některému z manželů nebo oběma manželům společně vznikly za trvání manželství,

Do SJM nepatří:

- majetek získaný dědictvím nebo darem
- majetek nabytý jedním z manželů za majetek náležející do výlučného vlastnictví tohoto manžela,
- věci, osobní potřeby
- věci vydané v rámci restituce, jež byly vydány před uzavřením manželství

Do SJM nepatří:

- závazky týkající se majetku, který náleží výhradně jednomu z nich
- závazky, jejich rozsah přesahuje míru přiměřenou majetkovým poměrům manželů a které převzal jeden z nich bez souhlasu druhého

Rozšíření nebo zúžení rozsahu SJM

Manželé si mohou upravit správu společného jmění odlišně od zákona a to formou notářského zápisu.

Rozšíření nebo zúžení rozsahu SJM

Muž a žena vstupující do manželství si mohou upravit budoucí SJM předmanželskou smlouvou.

Soud může na návrh některého z manželů zúžit SJM až na věci tvořící obvyklé vybavení domácnosti (v případě, že jeden z manželů ručí neomezeně v obchodní společnosti – v.o.s, komplementáři)

Vztah SJM a podnikání:

- majetek v SJM může jeden z manželů použít k podnikání se souhlasem druhého manžela
- souhlas k použití je třeba při prvním použití, k dalším úkonům souvisejícím s podnikáním již souhlasu není třeba

Zánik SJM

- SJM zaniká zánikem manželství (smrt jednoho z manželů, rozvod).
- Zanikne-li SJM provede se vypořádání, přitom se vychází z toho, že podíly obou manželů na majetku patřícím do SJM jsou stejné.
- Závazky osobu manželů vzniklé za trvání manželství jsou povinni plnit stejným dílem.
- Dohoda u vypořádání musí mít u nemovitostí písemnou formu, popř. formu notářského zápisu.

Neprovede-li se vypořádání SJM dohodou provede
je na návrh některého z manželů soud.

Pokud do tří let od zániku SJM nedošlo k vypořádání
společného jmění dohodou nebo nebyl – li podán návrh na
vypořádání rozhodnutím soudu, tak u movitých věcí každý
dostane to, co má u sebe, co používá a u nemovitostí
vznikne podílové spoluvlastnictví 1:1.

Pracovní list

Uved' jak lze nabýt vlastnictví

Uved' jak vlastnictví zaniká

Pracovní list

Charakterizuj podílové spoluvlastnictví:

Uveď co tvoří SJM a co něj nepatří:

Použité zdroje:

- Zák. č. 40/1964 Sb. Občanský zákoník
- TOMANCOVÁ, Jaroslava a Karel SCHELLE. A KOL. *Právní nauka pro školy a praxi*. VI. Praha: EUROLEX, 2004. ISBN 80-86432-78-5.
- TOMANCOVÁ, JUDr. Jaroslava. A KOL. *Základy práva (nejen) pro školy*. Boskovice: František Šalé - ALBERT, 2007. ISBN 80-7326-110-3.

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Jan Svoboda.

